

PROTIMONOPOLNÝ
ÚRAD
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

Usmernenie Protimonopolného úradu SR k posudzovaniu ochrany obchodného tajomstva, dôverných informácií a osobných údajov

21. 12. 2022

Účel usmernenia

Podľa § 30 ods. 1 zákona č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „zákon“) je Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (ďalej ako „úrad“) povinný svoje právoplatné rozhodnutia zverejňovať. Právoplatné rozhodnutie úradu, ktorým sa završuje konanie pred úradom je verejnou listinou, ktorá má prispievať k transparentnosti činnosti úradu ako štátnej inštitúcie a tiež ku generálnej prevencii v oblasti trestania protisúťažného správania. Plní tiež výkladovú úlohu vo vzťahu k pomerne všeobecným ustanoveniam zákona. Vzhľadom na uvedené je potrebné, aby rozhodnutia úradu spĺňali požiadavku odbornosti, zrozumiteľnosti a jednoznačnosti a mali dostatočnú výpovednú hodnotu.

Právo na obhajobu je jedno zo základných procesných práv účastníka konania, ktoré umožňuje, aby mal účastník konania vždy možnosť svoje práva a záujmy účinne obhajovať. Účastník konania má zákonné právo na informácie o podkladoch pre rozhodnutie a musí mať preto právo na prístup k spisu, a to jednak k dôkazom, ktoré preukazujú jeho vinu, ako aj k dôkazom v jeho prospech za podmienok stanovených právnym predpisom.

Pri aplikácii zákona úradom, či už v šetrení alebo v správnom konaní, a v tej súvislosti najmä pri príprave verejnej verzie rozhodnutia musí úrad posúdiť žiadosti o ochranu obchodného tajomstva, dôverných informácií, osobných údajov a ostatných citlivých údajov, ktorým prináleží právna ochrana.

Úrad je povinný na jednej strane riadne zistiť skutkový stav veci, zabezpečiť procesné práva účastníkov konania ako je aj právo na obhajobu, prijať rozhodnutie s dostatočnou výpovednou hodnotou a na druhej strane zabezpečiť ochranu údajov a informácií, ktoré mu ukladá zákon, resp. iné právne predpisy. Úrad teda musí dôsledne posúdiť stret verejného záujmu, ktorý pri svojej činnosti zabezpečuje a súkromnoprávneho záujmu fyzických a právnických osôb na ochrane ich citlivých údajov.

Úrad v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v prípade nakladania s citlivými údajmi je v praxi úradu potrebné rozlišovať medzi sprístupnením takýchto informácií účastníkom konania, resp. výlučne ich právnym zástupcom, na účely práva na obhajobu a ich

zverejňovaním napr. na webstránke úradu. Citlivé údaje sprístupnené výlučne na účely práva na obhajobu úrad ďalej nezverejňuje.

V praxi sa úrad čoraz častejšie stretáva s tým, že podnikatelia, či iné fyzické alebo právnické osoby si ako citlivé údaje - obchodné tajomstvo, alebo dôvernú informáciu, či osobný údaj, označujú stále väčší rozsah informácií a podkladov, ktoré často nespĺňajú podmienky ochrany v zmysle príslušných právnych predpisov.

V snahe zrýchliť a zefektívniť proces riešenia ochrany citlivých údajov zhromažďovaných úradom na účely aplikácie zákona, úrad podáva toto základné usmernenie k relevantným ustanoveniam zákona. Jeho cieľom je zosumarizovať doterajšiu prax úradu a oboznámiť podnikateľov a ostatnú verejnosť s tým, ako úrad pristupuje k posudzovaniu žiadostí o ochranu obchodného tajomstva, dôverných informácií a osobných údajov.

Pri prijímaní tohto usmernenia úrad vychádzal zo svojej doterajšej praxe ako aj z praxe Európskej komisie,¹ verejne dostupnej právnej teórie a judikatúry slovenských a európskych súdov.

Na základe budúcej praxe úradu, judikatúry súdov a ďalších teoreticko-právnych poznatkov v tejto oblasti má úrad v úmysle toto usmernenie ďalej dopĺňať a revidovať.

Právomoc úradu

V súvislosti s plnením svojich úloh na základe zákona má úrad právo vyžadovať od podnikateľov, ako aj od vedúcich zamestnancov podnikateľa, štatutárnych orgánov podnikateľa, kontrolných orgánov podnikateľa, alebo od členov týchto orgánov podnikateľa, alebo od iných zamestnancov podnikateľa, ako aj od iných fyzických osôb a právnických osôb informácie a podklady, ktoré sú nevyhnutné pre činnosť úradu.

Podklady a informácie úrad získava prostredníctvom inšpekcií (§ 17 zákona), na základe žiadostí na predloženie podkladov a informácií, (§ 16 ods. 3 zákona) alebo na základe dobrovoľného predloženia podkladov a informácií zo strany podnikateľov, alebo iných subjektov.

Obsahom týchto informácií a podkladov je často obchodné tajomstvo, dôverná informácia, osobný údaj, prípadne aj iný údaj chránený podľa osobitných predpisov.

¹ Viď napr. http://ec.europa.eu/competition/antitrust/guidance_en.pdf.

Obchodné tajomstvo

Podnikatelia majú právo na ochranu obchodného tajomstva, ktoré je definované v § 17 Obchodného zákonníka.

Podľa § 17 Obchodného zákonníka obchodné tajomstvo tvoria všetky skutočnosti obchodnej, výrobnnej, alebo technickej povahy súvisiace s podnikom, ktoré majú skutočnú, alebo aspoň potenciálnu materiálnu, alebo nemateriálnu hodnotu, nie sú v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné, majú byť podľa vôle podnikateľa utajené a podnikateľ zodpovedajúcim spôsobom ich utajenie zabezpečuje.

Obchodné tajomstvo patrí k podniku ako nehmotný statok a je jeho nedeliteľnou súčasťou.

Príklady obchodného tajomstva

Skutočnosti obchodnej povahy: adresáre zákazníkov a dodávateľov (vrátane obchodne významných informácií o nich), formy a spôsoby získavania nových zákazníkov, skúsenosti a postupy používané pri rokovaniach, informácie o začatých rokovaniach s potenciálnymi obchodnými partnermi, obsah účtovnej dokumentácie s výnimkou tých skutočností, ktoré musia byť v súlade s inými predpismi zverejňované, nákupné a odbytové možnosti, zámery hmotného a finančného investovania, iné obchodné zámery, výrobné náklady, cenové kalkulácie, marketingové štúdie a koncepcie, postupy a podmienky reklamnej kampane a pod.

Skutočnosti výrobnjej povahy: technologické postupy a metódy, výrobné vzory a prototypy, receptúry, režimy organizácie práce pri výrobe a montáži, spracovávanie a uchovávanie produktov, skúsenosti pri poskytovaní služieb a výkonov, pripravované opatrenia vo výrobnom procese a pod.

Skutočnosti technickej povahy: výsledky výskumu a vývoja, technické plány a výkresy, vzorky, vzorce, postupy montáže, výsledky technických expertíz, technické skúsenosti a pod.

Obchodné tajomstvo môže tvoriť aj informácia týkajúca sa personalistiky, či informácia týkajúca sa organizačného charakteru spoločnosti.

Takéto skutočnosti musia mať pre podnikateľa hodnotu, a to buď vyjadriteľnú v peniazoch, alebo predstavujú výhody, alebo možnosti dosiahnutia výhod podnikateľa pri podnikaní.²

Tieto skutočnosti nemôžu byť v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné. Nejde však o absolútnu nedostupnosť, stačí, keď nie sú bežne dostupné pre určitý okruh osôb. Príslušnými obchodnými kruhmi sú konkurenti podnikateľa, alebo aj iné subjekty, v činnosti ktorých by predmet obchodného tajomstva mohol byť využitý.

Podnikateľ musí tieto skutočnosti utajovať. Môže to zabezpečovať prostredníctvom technických prostriedkov (napr. používa trezor, bezpečnostné informačné systémy, strážnu službu, zreteľne si dokumenty označuje ako obchodné tajomstvo alebo dôvernú informáciu) alebo právnych opatrení (napr. má uzavretú zmluvu o bankovom uložení veci a pod.).

Dôverná informácia

Dôvernou informáciou na účely zákona (§ 3 ods. 12 zákona) je informácia, ktorá nie je obchodným tajomstvom a ani informáciou chránenou podľa osobitného predpisu (napríklad zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov), je dostupná iba obmedzenému okruhu osôb a v prípade jej sprístupnenia by mohlo dôjsť k vážnej ujme na právom chránených záujmoch osoby, ktorá ju poskytla alebo inej osoby, ako aj vyhlásenie účastníka dohody obmedzujúcej súťaž predložené v rámci programu zhovievavosti (§ 51 zákona) a podanie účastníka konania predložené v rámci rokovania o urovnaní (§ 52 zákona).

V praxi úrad akceptoval ako dôvernú informáciu v určitých prípadoch, napríklad: mená osôb, resp. aj meno obchodnej spoločnosti, ak by jej sprístupnením, resp. zverejnením, hrozila ujma zo strany iných subjektov, najmä, ak by hrozili odvetné opatrenia zo strany podnikateľa, vo vzťahu ku ktorému poskytla takáto fyzická alebo právnická osoba úradu informácie na účel aplikácie zákona. Ako dôvernú informáciu

² „Takovou hodnotu bude mať i tehdy, jestliže je její vyžrazení způsobilé jakkoli se dotknout hospodářského výsledku podnikatele provozujícího podnik, ať již současného nebo budoucího.“ (viď Štenglová, I.. In: Štenglová, I., Drápal, L., Púry, F., Korběl, F. Obchodní tajemství- praktická příručka. Praha:Linde, 2005, ISBN 80-7201-559-1. s.18).

tiež úrad akceptoval v určitých prípadoch internú komunikáciu v spoločnosti (pokiaľ táto nepredstavovala dôkaz o samotnej podstate porušenia). V prípade žiadostí v rámci programu zhovievavosti môže ísť napríklad o dôvernosť vo vzťahu k bližšej identifikácii súvisiacich predložených dokumentov, ktoré by mohli byť využité v súkromno-právnom súdnom konaní a pod.

Čo nemôže byť uznané ako obchodné tajomstvo alebo dôverná informácia

Úrad ako obchodné tajomstvo alebo dôvernú informáciu, napriek tomu, že tak bude predkladateľom označená, neuzná nasledovné informácie:

1. Podklady a informácie, ktoré nespĺňajú definíciu dôvernej informácie podľa § 3 ods. 12 zákona, alebo nespĺňajú podmienky § 17 Obchodného zákonníka. Môže ísť o dokumenty, alebo ich časti obsahujúce napr. citácie judikatúry, alebo informácie netýkajúce sa podnikateľskej činnosti zjavne nespĺňajúce podmienky ochrany. Účastníci konania ako utajené neodôvodnene označujú napr. celé rozklady, resp. ich iné písomné vyjadrenia predložené v konaní pred úradom, čo nie je možné akceptovať.
2. Keďže z bezprávia nemôže vzniknúť právo, ako obchodné tajomstvo a ako dôverná informácia sú chránené iba informácie o tých skutočnostiach, ktoré sú v súlade s právnym poriadkom SR a neodporujú dobrým mravom³. Ako obchodné tajomstvo alebo dôverná informácia nemôžu byť preto chránené podklady a informácie, ktoré sa týkajú samotnej podstaty možného protiprávneho konania, resp. ktorými bolo takéto protiprávne konanie konštatované, teda také, ktoré slúžia verejnému záujmu na preukázaní protiprávneho konania. Takými môžu byť priame alebo nepriame dôkazy, ako napr. ustanovenia zmlúv, e-maily, listy a iné dokumenty, vrátane internej komunikácie v rámci podnikateľa. V prípade nepriamych dôkazov pritom môže ísť o podklady a informácie, ktoré samé o sebe, bez spoločného posúdenia s inými dôkazmi, vždy nemusia vypovedať o protiprávnom konaní. V tejto súvislosti je potrebné tiež zdôrazniť, že rozhodnutie, ktoré by v dôsledku vypustenia popisu

³ „Skutečnostmi tvořícími obchodní tajemství nejsou skutečnosti, jejichž ochrana by byla v rozporu s dobrými mravy či se zásadami poctivého obchodního styku.“ (Vid' Eliáš, K. Kurs obchodního práva. Úvodní a obecná část. Soutěžní právo. První vydání. Praha: C. H. Beck, 1995, s.131).

informácií podstatných pre opis skutku stratilo svoju výpovednú hodnotu by nemohlo plniť ani svoju generálnu preventívnu funkciu.

V tejto súvislosti je tiež potrebné poukázať na to, že napríklad v prípade zakázanej dohody obmedzujúcej súťaž, keď si konkurenti odhalia svoje budúce podnikateľské zábery na trhu, nemožno hovoriť o tom, že si daný podnikateľ takú informáciu primerane chráni a teda nemôže už z tohto pohľadu byť splnená jedna z podmienok § 17 Obchodného zákonníka, ktorý ustanovuje čo je obchodným tajomstvom. V takomto prípade totiž podnikateľ odhalí trhovo citlivé informácie práve subjektu, pred ktorým by si ich mal chrániť.⁴ Dôkazy podľa tohto bodu preto nebudú posudzované ani v režime podľa § 54 ods. 8 a ods. 9 zákona, pretože nie sú obchodným tajomstvom alebo dôvernou informáciou. Je však potrebné poznamenať, že aj v rámci takéhoto dôkazu, ktorý nemôže predstavovať obchodné tajomstvo alebo dôvernú informáciu sa môže vyskytnúť určitá informácia, ktorá by mala zostať chránená.⁵

3. Ako obchodné tajomstvo, alebo dôvernú informáciu úrad tiež neuzná najmä:

- informácie o obrate, predajoch, trhovách podieloch a pod., staršie ako päť rokov s výnimkou takých, ktoré sa viažu k trhom, ktoré sú dlhodobo stabilné a takéto údaje sa dlhodobejšie nemenia a môžu mať preto stále ešte trhovú hodnotu;
- informácie o podnikateľovi dostupné aj mimo podnikateľa (zverejnené informácie) ako napr. zverejnené ceny;
- mená zamestnancov zahrnutých v protisúťažnom konaní⁶.

4. Popis kartelu a jeho fungovania predložený v rámci programu zhovievavosti, podľa § 51 zákona nemôže obsahovať obchodné tajomstvo, ani dôverné informácie. Dôkazy predkladané v rámci programu zhovievavosti musia byť predložené v prípade, že obsahujú obchodné tajomstvo alebo dôvernú informáciu, aj vo forme

⁴ Vid' rozsudok vo veci AGC Glass Europe SA, T – 465/12 zo dňa 15. júla 2015 a rozsudok vo veci Pilkington Group Ltd, T- 462/12 zo dňa 15. júla 2015.

⁵ Nejaký dokument, napr. e-mail, môže obsahovať okrem dôkazu spĺňajúceho ustanovenia tohto bodu aj iné informácie, ktoré buď nie sú dôkazom o samotnej podstate protiprávneho konania, resp. obsahuje informácie netýkajúce sa predmetu konania vôbec. Ako príklad možno uviesť e-mailovú komunikáciu medzi dodávateľom a odberateľom, ktorá je dôkazom o určovaní cien pri vertikálnych dohodách obmedzujúcich súťaž, ktorá súčasne obsahuje aj konkrétnu fakturačnú cenu, ktorú nie je odôvodnené zverejňovať vzhľadom na konkurenciu dodávateľa. Uvedené je vždy potrebné posúdiť prípad od prípadu.

⁶ Mená zamestnancov v určitých prípadoch môžu byť vo verejnej verzii rozhodnutia anonymizované.

nedôvernej verzii. Týmto nie je dotknutá štandardná ochrana podanej žiadosti v rámci programu zhovievavosti v zmysle zákona.

5. Samotná skutočnosť, že bol aplikovaný program zhovievavosti, dôkazy v súvislosti s tým poskytnuté alebo skutočnosť, že došlo k urovnaniu nie sú predmetom utajenia.

Podklady a informácie uvedené v bodoch 1. až 5. môžu byť sprístupnené ostatným účastníkom konania v rámci realizácie práva prístupu k spisu a aj následne zverejnené vo verejnej verzii rozhodnutia.

Osobné údaje

Osobitnú kategóriu predstavujú osobné údaje.

Najbežnejšie osobné údaje, ktoré sú súčasťou spisov vedených úradom, sú najmä rodné čísla (predovšetkým u právnych zástupcov na plnej moci) a potom kombinácia údajov ako mená a priezviská, poštové adresy, tituly, kontaktné údaje ako pracovná e-mailová adresa, pracovné telefónne číslo, pracovné faxové číslo, príležitostne môže ísť o súkromné kontaktné údaje (ak zamestnanec využíva súkromné prostriedky ako notebook, mobil a pod. na pracovné účely), uvedenie pracovnej pozície. V prípade posudzovania koncentrácií môže ísť tiež o údaje obsiahnuté v CV kandidáta na správcu (tzv. trustee), kde sa môžu tiež nachádzať napr. údaje o jeho doterajších profesijných skúsenostiach a pod.

Úrad nesprístupní, a to ani účastníkom konania v rámci práva na obhajobu, najmä nasledujúce osobné údaje:

- rodné čísla - v prípade osobného údaju ako je všeobecný identifikátor nemožno predpokladať, že toto by bolo nevyhnutné pre realizáciu práva na obhajobu.
- osobné údaje zamestnanca, člena orgánu alebo právneho zástupcu podnikateľa priamo nesúvisiace s predmetom činnosti podnikateľa, ktorá je predmetom posudzovania úradom.

Osobné údaje súvisiace s podnikateľskou činnosťou preskúmaného subjektu nachádzajúce sa na listinách, resp. na iných nosičoch, ktoré tvoria súčasť spisu, a teda predstavujú, resp. potenciálne môžu predstavovať podklad rozhodnutia, ako najmä listiny, či iné nosiče, kde sa nachádzajú : mená a priezviská zamestnancov, členov

orgánov podnikateľa, resp. iných osôb reprezentujúcich podnikateľa, tituly, ich pracovné pozície, kontaktné údaje (pracovná e-mailová adresa, pracovné telefónne číslo, pracovné faxové číslo), príležitostne môže ísť o súkromné kontaktné údaje (ak zamestnanec využíva súkromné prostriedky na pracovné účely), poštové adresy a pod. je možné poskytnúť v rámci prístupu k spisu účastníkovi konania, resp. jeho zástupcovi na účely práva na obhajobu. Ide spravidla o údaje, ktoré sa v nejakej podobe a kombinácii nachádzajú vo väčšine dokumentov v spisoch vedených úradom. Dokumenty s takýmito údajmi vo väčšine prípadov je možné považovať za nevyhnutné pre realizáciu práva na obhajobu, ku ktorým by mal mať účastník konania prístup. Nie je tiež dôvodné, aby na účely nazerania do spisu boli vyhotovované nedôverné verzie z dokumentov, ktoré obsahujú napr. pracovné e-mailové adresy, resp. iné obdobné údaje, ktoré by za určitých okolností a v kombinácii s inými údajmi mohli predstavovať osobný údaj.

V prípade, že je v rámci nazerania do spisu a/alebo vyhotovovania kópií poskytnutý aj prístup k osobným údajom, bude osoba, ktorej boli informácie poskytnuté poučená o tom, že takéto informácie poskytnuté zo spisu obsahujú, resp. môžu obsahovať, aj osobné údaje a že je zaviazaná povinnosťou mlčanlivosti o týchto osobných údajoch voči tretím osobám.

Osobné údaje úrad nezverejňuje vo verejnej verzii rozhodnutia.⁷

Nazeranie do spisu

Účastníci konania a ich zástupcovia majú právo nazerať do spisov, robiť si z nich výpisy, odpisy a dostať kópie spisov, alebo dostať informácie zo spisov iným spôsobom s výnimkou zápisníc o hlasovaní.

Úrad je vždy povinný urobiť opatrenie, aby sa pri nazeraní do spisu nesprístupnila dôverná informácia, utajovaná skutočnosť, bankové tajomstvo, daňové tajomstvo, obchodné tajomstvo, telekomunikačné tajomstvo, poštové tajomstvo, alebo neporušila zákonom⁸ uložená alebo uznaná povinnosť mlčanlivosti.

Spis súvisiaci s konaním, ktorý obsahuje citlivé informácie (ktoré sú zabezpečené v oddelenom obale, prípadne chránené úradom iným spôsobom) obsahuje aj nedôverné

⁷ Okrem výnimočných prípadov potreby zverejnenia ako napr. mien osôb priamo zainteresovaných na porušení zákona, ktoré nemôžu byť chránené.

⁸ Zákonom sa myslí v tomto prípade osobitný predpis.

verzie dokumentov a prístup je potom poskytovaný primárne k nedôverným verziám dokumentov.

Istú formu „výnimky“ z tohto postupu upravuje zákon v ustanoveniach § 54 ods. 8 a ods. 9 a § 55 ods. 2⁹. Ustanovenia § 54 ods. 8 a ods. 9 a § 55 ods. 2 zákona ustanovujú podmienky sprístupnenia obchodného tajomstva, alebo dôvernej informácie na účely práva na obhajobu.

Primárnou podmienkou na uplatnenie postupu podľa týchto ustanovení je, aby informácie a podklady, do ktorých sa má nazerať boli obchodným tajomstvom, a teda spĺňali podmienky na ochranu obchodného tajomstva podľa § 17 Obchodného zákonníka alebo podmienky na ochranu ako dôverná informácia podľa § 3 ods. 12 zákona. Je potrebné mať na pamäti, že ako obchodné tajomstvo alebo dôverná informácia môžu byť chránené iba informácie o takých skutočnostiach, ktoré sú v súlade s právnym poriadkom SR a neodporujú dobrým mravom. Z toho dôvodu o „výnimku“ v zmysle § 54 ods. 8 a 9 zákona nemôže ísť v prípade nazerania napríklad do e-mailov o koordinácii konkurentov v cenovej politike alebo do protisúťažného ustanovenia zmluvy, keďže ide o dôkazy, ktoré preukazujú samotnú podstatu protiprávneho konania posudzovaného úradom, a teda nespĺňajú dané podmienky ochrany.

Úrad umožní nazretie podľa § 54 ods. 8 a 9 zákona do dôkazov o porušení zákona. V tejto súvislosti je potrebné objasniť výklad pojmu „dôkaz o porušení zákona.“ Za dôkazy o porušení zákona považuje úrad všetky dôkazy, ktoré sú podkladom rozhodnutia a na základe ktorých rozhodne. Nejde teda iba o dôkazy, ktorými sa preukazuje samotná podstata protiprávneho správania a ktoré nepoživajú ochranu ako obchodné tajomstvo alebo dôverná informácia (napr. e-mailová komunikácia medzi konkurentmi priamo preukazujúca cenový kartel) ale ide aj o všetky ďalšie dôkazy,

⁹ „Úrad umožní nazrieť do dôvernej informácie podľa § 3 ods. 12 písm. a) alebo do obchodného tajomstva len v prípadoch hodných osobitného zreteľa účastníkovi konania alebo výlučne len jeho zástupcovi, ak predstavujú dôkaz o porušení tohto zákona a sú nevyhnutné na výkon práva na obhajobu v konaní, v ktorom bol prístup získaný, a na tento účel nepostačujú informácie a podklady predložené podľa odseku 6. Na konanie o koncentrácii sa tento odsek uplatňuje primerane. Úrad umožní nazretie podľa odseku 8 účastníkovi konania len ak k tomuto postupu dá písomný súhlas osoba, ktorá tieto informácie poskytla. Ak táto osoba súhlas neposkytne, úrad sprístupní tieto informácie k nazretiu výlučne len zástupcovi účastníka konania; zástupcom účastníka konania nemôže byť zamestnanec podnikateľa, ktorý je účastníkom konania.“ „Úrad po odoslaní výzvy pred vydaním rozhodnutia umožní nazretie do dôvernej informácie podľa § 3 ods. 12 písm. b) bez možnosti vyhotovenia kópie len účastníkovi konania alebo jeho zástupcovi na účely výkonu jeho práva na obhajobu v konaní pred úradom, v ktorom bol prístup umožnený.“

ktoré tvoria podklad rozhodnutia a ktoré prispievajú k vyhodnoteniu veci, a teda k preukázaniu porušenia zákona. Úrad pre posúdenie určitého správania podnikateľa, resp. podnikateľov na trhu, potrebuje analyzovať podmienky na trhu, určiť konkurentov a ich postavenie na trhu, definovať relevantné trhy, resp. posúdiť iné skutočnosti nevyhnutné na posúdenie praktiky samotnej. V tej súvislosti sa obracia na podnikateľov (častokrát na tretie strany, ktoré nie sú účastníkmi konania) so žiadosťou o predloženie ich vyjadrenia k podmienkam na trhu, k opisu ich podnikateľských aktivít a pod.

V tomto prípade ide síce o podklad rozhodnutia, avšak ide o informácie, ktoré môžu byť stále trhovo vysoko senzitívne a tieto je preto potrebné chrániť naďalej aj medzi samotnými účastníkmi konania navzájom¹⁰. Môže ísť napr. o rôzne ekonomické analýzy podnikateľov, ktoré nepreukazujú porušenie samé o sebe (na rozdiel od napríklad ustanovenia zmluvy o RPM, či exkluzivite). Môžu to byť dôkazy o trhu, odvetví, dôkazy od tretích strán, ako už bolo uvedené. Môže ísť tiež o rôzne senzitívne číselné údaje, ako sú podiely na trhu a iné údaje bežne v obchodných kruhoch nedostupné, ktoré majú títo podnikatelia (často tretie strany, ktoré môžu byť konkurentmi úradom prešetrovaného podnikateľa) záujem si chrániť. Keďže však ide o podklady a informácie, ktoré sú podkladom rozhodnutia (t. j. úrad ich pri rozhodovaní zohľadňoval) tieto musia byť účastníkom konania dostupné minimálne v nedôvernej verzii, ktorá dostatočne, formou sumárov, popisuje utajované časti. V prípade číselných údajov sú tieto poskytované spravidla v číselných rozpätiach (napr. trhový podiel 20-30%).

Do dôkazov o porušení zákona, spĺňajúcich podmienky ochrany v zmysle vyššie uvedeného, úrad umožní nazretie iba v prípadoch hodných osobitného zreteľa, a to účastníkovi konania, alebo jeho zástupcovi, alebo výlučne len jeho zástupcovi, (t. j. takýto prístup nie je možný pre tretie strany) ak sú tieto nevyhnutné na účely práva na obhajobu v danom konaní.

Uvedený postup sa uplatní len v situácii, ak na účely práva na obhajobu nie sú postačujúce informácie a podklady v nedôvernej verzii.

¹⁰ V prípade dohody obmedzujúcej súťaž môže ísť o informácie, ktoré napr. neboli predmetom zakázanej dohody medzi jej účastníkmi a je preto odôvodnený predpoklad, že si ich medzi sebou neodhaľovali.

Ako ďalšiu podmienku umožnenia nazretia do informácií a podkladov podľa ust. § 54 ods. 8 a 9 zákona, ktoré sú obchodným tajomstvom alebo dôvernou informáciou, zákon vyžaduje písomný súhlas osoby, ktorá takéto informácie poskytla. Ak táto osoba súhlas neposkytne a úrad posúdi, že je potrebné na účely práva na obhajobu poskytnúť daný dôkaz v dôvernej verzii, sprístupní informácie k nazretiu výlučne len zástupcovi účastníka konania. Zástupcom účastníka konania pritom nemôže byť jeho zamestnanec.

Účastníkovi konania, resp. zástupcovi, bude poskytnutá informácia alebo podklad iba k nazretiu, t. j., bez možnosti robenia si odpisov a výpisov z neho, ako aj bez možnosti vyhotovenia si kópie. Súčasne bude ten, kto je oprávnený k takémuto nazretiu povinný podpísať zápisnicu - vyhlásenie o mlčanlivosti, v ktorom prehlási, že sa s danými podkladmi, alebo informáciami oboznámil výlučne na účel realizácie práva na obhajobu v danom konkrétnom konaní pred úradom, resp. ich využije následne iba v preskúmvacom konaní s ním súvisiacom a tieto informácie nebude ďalej šíriť a ani nijak neumožní prístup k nim tretím stranám. V prípade, že je nazretie umožnené výlučne zástupcovi účastníka konania, povinnosť mlčanlivosti sa bude vzťahovať aj voči osobe, ktorú zastupuje, t.j. účastníkovi konania samotnému.

Zákon zaviedol postup podľa § 54 odseku 9 v snahe čo najviac minimalizovať zneužitie sprístupnených informácií. Utajované informácie úrad poskytne iba v nevyhnutnom rozsahu. Chránené preto naďalej zostanú vysoko trhovo senzitívne údaje, sprístupnenie ktorých by mohlo spôsobiť značnú škodu.

Vzhľadom na doterajšiu prax bude postup podľa § 54 ods. 8 a ods. 9 zákona v praxi úradu skôr výnimočný.

Označovanie citlivých údajov v dokumentoch

Podľa ustanovenia § 54 ods. 3 zákona si osoba predkladajúca informácie označí, ktoré informácie alebo podklady predkladané úradu považuje za predmet obchodného tajomstva v zmysle § 17 Obchodného zákonníka alebo ktoré považuje za dôverné informácie podľa § 3 ods. 12 písm. a) zákona, označí podnikateľa, o ktorého obchodné tajomstvo alebo dôvernú informáciu ide a predloží písomné odôvodnenie takéhoto označenia informácií alebo podkladov. Primerane sa postupuje pri označení a

zdôvodnení iných, osobitnými predpismi¹¹ chránených informácií a tiež osobných údajov. Podľa § 54 ods. 4 zákona úrad chráni informácie a podklady, ktoré boli označené podľa odseku 3.

Vychádzajúc najmä z právnej úpravy obchodného tajomstva v Obchodnom zákonníku, podľa ktorej podmienkou pre naplnenie definície obchodného tajomstva je to, že podnikateľ informácie alebo iné skutočnosti zodpovedajúcim spôsobom aj utajuje, zákon vyžaduje, aby sami podnikatelia už vo fáze predkladania podkladov a informácii úradu tieto sami dostatočne zreteľne a jasne označovali ako obchodné tajomstvo alebo dôvernú informáciu.

V praxi úradu nie je zriedkavosťou, že napriek výslovnému poučeniu v každej úradným listom zasielanej žiadosti o predloženie podkladov a informácií alebo v oznámení o začatí správneho konania, o možnosti označovania obchodného tajomstva a dôverných informácií, oslovené subjekty takto neoznačia ani informácie a podklady, ktoré už aj z pohľadu úradu zjavne spĺňajú podmienky na ochranu obchodného tajomstva. Úrad potom v snahe vyhnúť sa odhaleniu citlivých informácií, a to napriek tomu, že mu takáto povinnosť z právnych predpisov nevyplýva, kontaktuje spravidla opätovne takéto subjekty so žiadosťou o vyjadrenie, či skutočne nepožadujú v danej súvislosti ochranu, čo v konečnom dôsledku celý proces posudzovania úradom predlžuje.

V záujme zabezpečenia bezproblémového nakladania s dokumentmi je vhodné, aby osoba, ktorá predkladá dokument, resp. listinu, obsahujúcu obchodné tajomstvo alebo dôvernú informáciu, okrem vyhotovenia nedôvernej verzie, aj priamo v dôvernej verzii dokumentu vyznačila zreteľne danú časť, ktorú chce chrániť.

Odporúčaný postup

Na prvú stranu dokumentu, ktorý obsahuje chránenú informáciu zreteľne označte (bold, podčiarknutie, iný typ písma a pod.) text „OBCHODNÉ TAJOMSTVO“, „DÔVERNÁ INFORMÁCIA“, „TELEKOMUNIKAČNÉ TAJOMSTVO“, „BANKOVÉ TAJOMSTVO“, „DAŇOVÉ TAJOMSTVO“, „POŠTOVÉ TAJOMSTVO“, „OSOBNÝ

¹¹ Napríklad zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov.

ÚDAJ“ alebo iné, podľa druhu chránenej informácie, ktorú alebo ktoré dokument obsahuje.

V prípade zasielania elektronického dokumentu postupujte tak, aby po doručení elektronického dokumentu úradu z označenia elektronického dokumentu, vrátane názov jednotlivých príloh zreteľne vyplývalo, že obsahujú obchodné tajomstvo, dôvernú informáciu alebo inú chránenú informáciu. Na označenie môžete použiť Vami zavedenú skratku príslušného druhu chránenej informácie.

Príklad: OT_rozklad,

DI – príloha č. 1

V texte dôvernej verzie dokumentu dostatočne odlište jednotlivú informáciu, ktorá predstavuje obchodné tajomstvo, dôvernú informáciu alebo inú chránenú informáciu od zvyšku textu jej uvedením v hranatej zátvorke alebo s použitím odlišného typu písma.

Súčasne pri nej uveďte:

- a) o aký druh informácie ide (obchodné tajomstvo, dôverná informácia, iné),
- b) osobu, o ktorej chránenú informáciu ide, v prípade, že sa v predkladaných informáciách a podkladoch nachádza obchodné tajomstvo, dôverná informácia alebo iná chránená informácia viacerých subjektov, za zátvorku uveďte názov subjektu, o ktorého obchodné tajomstvo, dôvernú verziu alebo inú chránenú informáciu ide; ak je z textu zrejmé, o čiu chránenú informáciu ide, nie je potrebné to osobitne uvádzať,
- c) či je označená chránená informácia prístupná inému účastníkovi konania alebo účastníkovi koncentrácie. Túto informáciu je vhodné uviesť v zdôvodnení požiadavky ochrany informácie, pokiaľ sa vzťahuje na všetky informácie, vo vzťahu ku ktorým je požadovaná ochrana rovnako alebo je to možné jednoznačne vysvetliť.

Príklad: [15 %], OBCHODNÉ TAJOMSTVO podnikateľa XY, chránená informácia voči všetkým/prístupné účastníkom konania.

Takéto označovanie napomôže rýchlejšej manipulácii so spisom, ktorý často obsahuje značný počet dokumentov v rôznych verziách a napomáha ešte viac minimalizovať neodôvodnené odhalenie citlivých údajov.

Označenie citlivosti údajov v automatickom prehlásení štandardne uvádzanom v záhlaví, alebo na inom mieste dokumentov (tzv. disclaimer) úrad nebude akceptovať ako zreteľné vyznačenie obchodného tajomstva alebo dôvernej informácie.

Zdôvodnenie požiadavky ochrany

Na základe § 54 ods. 3 zákona v podkladoch a informáciách predkladaných úradu dôsledne písomne odôvodnite ich označenie ako obchodné tajomstvo, dôvernú informáciu alebo inú chránenú informáciu.

Odôvodnenie požiadavky na ochranu nemôže byť obmedzené iba na prepis kritérií v § 17 Obchodného zákonníka. Uved'te, ako sú v konkrétnom prípade naplnené jednotlivé kritéria ochrany určitého druhu chránenej informácie a akým spôsobom by prístupnenie danej informácie spôsobilo ujmu, resp. škodu. Štandardné všeobecné prehlásenie, tzv. disclaimer používaný subjektmi na dokumentoch či v e-mailoch nie je akceptovaný ako postačujúci.

Zdôvodnenie požiadavky ochrany bude prístupné ostatným účastníkom konania, preto nemôže obsahovať obchodné tajomstvo, dôvernú informáciu alebo inú chránenú informáciu.

Vyhotovenie nedôvernej verzie z dokumentu obsahujúceho obchodné tajomstvo alebo dôvernú informáciu

Podľa § 54 ods. 6 zákona úrad môže od osoby predkladajúcej informácie žiadať, aby informácie a podklady, ktoré obsahujú obchodné tajomstvo, dôvernú informáciu alebo inú chránenú informáciu predložila aj v znení, vrátane opisu chránených – odstránených informácií a podkladov, ktoré už neobsahuje obchodné tajomstvo, dôvernú informáciu alebo inú chránenú informáciu - nedôverná verzia predložených informácií a podkladov.

Odporúčaný postup

Z dôvernej verzie dokumentu vyhotovte jeho nedôvernú verziu, ktorú predložte úradu súčasne s dôvernou verziou.

Nedôvernú verziu zreteľne označte a predložte jednotlivo pre každý samostatný dokument, elektronický alebo listinný, pre ktorý požadujete ochranu, a to bez ohľadu na nosič, na ktorom sa dokument nachádza.

V prípade elektronického dokumentu musí byť nedôverná verzia zreteľne oddelená od dôvernej verzie.

Nedôverná verzia by mala odzrkadľovať dôvernú verziu dokumentu, vrátane formátu (listinná, elektronická), ako aj štruktúry a formy (napr. nadpisy, rozloženie textu na strane, počet strán).

Nedôverná verzia by nemala obsahovať prázdne strany, ale mali by tam zostať aspoň nadpisy textu alebo grafických vyobrazení, tabuľky s odstránenými chránenými informáciami so zachovaním napr. nadpisov jednotlivých polí.

V nedôvernej verzii odstráňte časti, ktoré považujete za obchodné tajomstvo, dôvernú informáciu alebo inú chránenú informáciu a namiesto nich vložte ich výstižný opis. V prípade odstránenia číselných údajov v nedôvernej verzii uveďte číselné rozpätia.

Príklad:

1. [Metódy ohodnotenia nákladov/najväčší odberatelia pre jednotlivé kategórie odberateľov], OBCHODNÉ TAJOMSTVO podnikateľa XY, chránené voči všetkým.
2. [Trhový podiel 5-10 %] OBCHODNÉ TAJOMSTVO podnikateľa XY, chránené voči všetkým alebo
3. [Meno a identifikačné údaje zamestnanca podnikateľa XY] OSOBNÝ ÚDAJ, prístupné účastníkom konania.

Ak za chránené považujete väčšie časti textu alebo celý súvislý text, namiesto odstránených informácií vložte v nedôvernej verzii dokumentu čo najpresnejší popis týchto informácií (sumár) s dostatočnou výpovednou hodnotou.

V prípade počtom strán rozsiahleho listinného dokumentu, ktorý podľa Vás spĺňa požiadavku na jeho celkovú ochranu je možné predložiť v nedôvernej verzii iba prvú stranu a vyznačiť jeho celkový rozsah.

Predkladateľ zodpovedá za to, že ním predložená nedôverná verzia je hodnoverná a zodpovedajúca dôvernej verzii. Súčasne zodpovedá za to, že ním odstránené informácie (vrátane vlastností elektronických dokumentov) nemôžu byť obnovené, a to

ani pomocou forenzných nástrojov v prípadoch elektronických nosičov. Úrad nezodpovedá za správnosť a technické zabezpečenie podnikateľom vyhotovenej nedôvernej verzie dokumentu.

Neakceptovanie požadovanej ochrany úradom

V súlade s § 54 ods. 5 zákona, ak úrad napriek poskytnutému odôvodneniu obchodného tajomstva alebo dôvernej informácie podľa § 54 ods. 3 zákona dospeje k záveru, že predložené informácie a podklady nenapĺňajú znaky obchodného tajomstva alebo nejde o dôvernú informáciu, oznámi to osobe, ktorá ich ochranu žiada.

Úrad v takomto prípade zdôvodní, prečo nie je možné akceptovať, že označené informácie a podklady predstavujú obchodné tajomstvo a/alebo dôverné informácie. Môže ísť o situáciu, keď napríklad tieto sú bežne dostupné aj mimo spoločnosti podnikateľa, sám podnikateľ primerane takéto informácie nechráni, resp. nie sú splnené iné podmienky na uznanie ochrany.

V prípade, že nejde o situáciu, keď podľa úradu nemôže ísť jednoznačne o obchodné tajomstvo alebo dôvernú informáciu, úrad požiada predkladateľa takého dokumentu, resp. informácie, o prehodnotenie alebo dôkladnejšie zdôvodnenie žiadosti o ochranu. V takomto prípade môže úrad predkladateľa informovať tiež o tom, že v prípade, ak potrebu utajenia presvedčivo nezdôvodní, v rámci posúdenia tejto veci ako predbežnej otázky úradom, nebude úrad takúto informáciu považovať ďalej za obchodné tajomstvo alebo dôvernú informáciu a v takom režime s ňou bude ďalej v konaní aj nakladať.

Ochrana poskytnutých údajov úradom

Podľa § 54 ods. 2 zákona je úrad povinný urobiť opatrenie, aby sa pri nazeraní do spisov nesprístupnila dôverná informácia, utajovaná skutočnosť, bankové tajomstvo, daňové tajomstvo, obchodné tajomstvo, telekomunikačné tajomstvo, poštové tajomstvo alebo neporušila zákonom uložená alebo uznaná povinnosť mlčanlivosti.

Úrad v súlade s § 54 ods. 8, 9 a 10 zákona podľa § 54 ods. 4 zákona chráni informácie a podklady, ktoré boli označené podľa odseku 3. Úrad za týmto účelom dodržiava postupy na ochranu takýchto dokumentov týkajúce sa ich zabezpečenia v spise, resp. ich uchovávanie v zabezpečených priestoroch.

Podľa § 56 ods. 1 zákona informácie alebo podklady získané úradom môže úrad použiť iba na plnenie úloh podľa zákona alebo osobitného predpisu¹².

Zamestnanec úradu je povinný zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel v súvislosti s plnením úloh úradu podľa § 16 zákona, okrem výnimiek uvedených v § 56 ods. 3 zákona, ktorý obsahuje výpočet orgánov oprávnených oboznamovať sa s takýmito informáciami a podkladmi. Povinnosť zachovávať mlčanlivosť trvá aj po skončení pracovnoprávneho vzťahu alebo obdobného vzťahu.

¹² Napríklad nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy zo 16. decembra 2002.